

Nem egyszer vetődik fel egy-egy jogi kérdés a kismamák közt a Facebook egyik csoportjában. Ennek egyik oka az lehet, hogy **gondot okoz** az anyukának kibogozni a törvényeket az állam nyelvén.

A másik ok, amit nem is rejtenek véka alá, hogy a polgármesteri hivatalnál valahogy **nem kapnak érdemben segítséget**

a saját problémájukkal kapcsolatban. Bár Romániában 23 törvény szabályozza a szülési, szoptatási és gyermeknevelési szabadságot, mégis nagyon fontos, hogy egy kismama tisztában legyen a jogaival és kötelezettségeivel egyaránt.

– Az első és legfontosabb tudnivaló, hogy a törvény előírja a megszakítás nélküli 12 hónap munkaviszonyt a szülés előtt. Ez lehet effektív munkaviszony és munkanélküli státusz együtt, a lényeg, hogy ne legyen közte egy nap megszakítás sem. E nélkül is jogosult ugyan az anyuka a gyermeknevelési szabadságra, de a gyermeknevelési támogatásra nem – mondta el portálunknak **Czerják Izabella**, jogász.

Említette, hogy a jogosultsághoz bejelentett munkanélküli is lehet az anyuka a szülés előtt. Mint tudjuk, ez a segély nagyon kevés. Mi alapján számolják ki ilyenkor a gyermeknevelési támogatás összegét?

A szülést megelőző 12 hónap jövedelmének átlagát veszik alapul. Azonban, ha alacsony is az összeg, a törvény szerint a kismamának mindenképp meg kell kapnia a minimális 600 lej támogatást és a 200 lej gyermekpénzt.

Mi az a mulasztás, ami miatt eleshet az anyuka a gyermeknevelési támogatás összegétől?

Például, ha nincs meg a szülés utáni 42 nap szoptatási szabadság. A szülési és szoptatási szabadság teljesen más, mint a gyermeknevelési szabadság – magyarázza a jogász. Az előbbi alatt 126 naptári napot értünk, amelyből a törvény szerint 63 nap a szülést megelőző szülési és a további 63 nap a szoptatási szabadság.

Czerják Izabella minden kismamának azt tanácsolja, hogy amikor megkapta az orvosától a szülése várható időpontját, üljön le, és számolja ki, mikor kezdődik a szülési szabadsága. Ez a rendszer az esetleges túlfordást is számításba veszi. Ezért nem érdemes előbb kivenni a szülési szabadságot, mert ha az anyuka esetleg túlhordja a babát, és a szülés után nem maradt a 126 napból 42 napja, elesik kétévnyi gyermeknevelési támogatástól.

A koraszülés esetében azonban más a helyzet, akkor megmarad a 126 nap. A veszélyeztetett terhesség esetén pedig egy bizottság (komisszió) akár egy év szabadságot is megállapíthat a kismamának.

Mire fontos még figyelni?

Fontos, hogy amint szülési szabadságra megy az anyuka, ne legyen többet más jövedelme. Gondolok itt például az ügynöki munka után kapott juttatásra. Sajnos nagyon sokszor volt rá példa, hogy bár az anyuka felfüggesztette ezt a tevékenységét, a cég később fizette ki számára a járadékát.

Mivel ez az összeg a gyermeknevelési szabadság ideje alatt jelent meg a folyószámlán, az anyuka 12.000 lejt kellett az államnak visszafizessen. Ugyanígy a cégbejegyzésnél az egyéni vállalkozónak is fel kell függesztenie a tevékenységét a szülési szabadság megkezdésével.

Jár-e családi pótlék az egyedülálló anyukáknak?

Az egyedülálló anyuka a gyermeknevelési és gyermekpénzen felül kaphat családi pótlékot, attól függően, hogy a gyermek megszületése után mennyi lesz az egy főre eső jövedelem.

Jár-e pótszabadság a gyermekek számát figyelembe véve?

A kivehető pihenőszabadnapok száma fölött nem jár pótszabadság a szülőknek. Csak betegszabadságot vehetnek ki a gyermek hétéves koráig.

Sokaknak akadt problémájuk a munkáltatóval mind a szülést megelőzően, mind a gyermeknevelési szabadság lejárta után. Hogyan védi a kismamát a törvény?

A munkáltató például nem küldheti el a kismamát sem kollektív leépítés címén, sem más indokkal. Ehhez persze szükség van a terhességet orvosi igazolással bizonyítani. Továbbá nagyon fontos, hogy az ötödik hónaptól nem kötelezhetik őt az éjszakai munkára.

Nehéz fizikai munka vagy veszélyes környezetben végzett munka esetén egy bizottság akár fel is mentheti a kismamát a munkavégzés alól, így hamarabb kiveheti a 126 napos szülési és szoptatási szabadságát.

Mindez persze komoly bürokráciával jár. Kérést kell leadnia a kismamának, hogy új munkakört kér az alkalmazótól, az megválaszolja, hogy nem tud mást biztosítani a számára, és majd csak ezek alapján dönt a fent említett bizottság.

Mit kell még biztosítani a munkáltatónak?

A kismama elkérezkedhet például orvosi vizsgálatra, a munkáltató ugyanis köteles 16 igazolással bizonyított órát kifizetni a dolgozónak. Fontos tudni, hogy amint elmegy a kismama szülési szabadságra, attól a pillanattól az alkalmazó nem fizet utána semmit, csak a biztosítónak. A törvény szerint tehát ezzel az indokkal nem tarthatja vissza a munkáltató a szülési és szoptatási szabadság idején fizetendő bért.

Czerják Izabella továbbá elmondta, a munkáltatónak mindemellett kötelessége visszavenni a kismamát a szülési szabadság lejárta után, és hat hónapig nem is bocsáthatja el őt azzal az indokkal, hogy nem felel meg a munkakörre.

– Sőt, a szülési szabadságon lévő dolgozó helyére a munkáltató csak meghatározott időre alkalmazhat valakit, és amint az anyuka visszatér, ugyanazt a munkakört kell neki biztosítania. Azonban kötelezettségei a dolgozónak is vannak. Attól függetlenül, hogy az anyuka szeretne-e a szülési szabadság lejárta után továbbra is az előző cégnél dolgozni, legkevesebb egy napra mindenképpen vissza kell mennie. Ezután közösen dönthetnek a munkáltatóval a munkaviszony megszüntetéséről.

Jogosult-e bérkorrekcióra az anyuka, ha hosszabb szülési szabadság után visszatér a munkahelyére?

Igen, de a munkáltatót csak arra kötelezi a törvény, hogy ha a minimálbér időközben nőtt, emelje a fizetést a kismama esetében is. A kiegyezett bér esetén nem köteles többet fizetni a visszatérő anyukának.

Mi történik, ha a gyermeknevelési szabadság ideje alatt megszületik a következő gyermek, mi alapján számolják ki a gyermeknevelési támogatás összegét?

Az anyuka az előző gyermek után kapott támogatási összegnek a 85%-át kapja. Ha azonban ez kevesebb, mint a törvény által megállapított minimális összeg, az állam biztosítja a 600+200 lejt. Félreértés ne essék, ha a szülési szabadság ideje alatt megszületik a második gyermek, nem duplázódik a gyermeknevelési összeg. A második szülés dátumával megszűnik az első gyermek utáni gyermeknevelési támogatás, és életbe lép a következő két évre a második gyermek utáni.

Ha időközben esik teherbe az anyuka, de még nem születik meg a baba az első gyermek betölti az 1 éves és 11 hónapos koráig, az anyukának vissza kell mennie dolgozni a terhessége 32. hetéig.

A szülési szabadság lejártá után el kell-e tennie újabb 12 hónapnak a következő szülésig?

Mivel idén februártól beszámítják a gyermeknevelési szabadságot is a régiségbe, így ha az anyuka visszamegy dolgozni, nem kell elteltie egy évnek a következő szülésig.

Annak ellenére, ha valaki két év gyermeknevelési szabadságot választott, és hat hónappal előbb mégis szeretne visszamenni dolgozni, jár-e az ún. ösztönző támogatás?

A törvény azt mondja, akkor fizeti az állam az ösztönzőként meghatározott 500 lejt az anyukának, ha ő előre eldönti, hogy egy év után vissza szeretne menni dolgozni. Attól az időponttól, ahogy munkába áll, megszűnik a gyermeknevelési támogatás, és a munkabérén felül az állam fizeti az ösztönzőt egészen addig, amíg a gyermek betölti a második életévét.

Apukának jár-e szabadnap?

Igen, 5 nap, amit bármikor kivehet.

Örök visszatérő kérdés a gyermeknevelési szabadság 24. hónapja, amit pelenkázási szabadság címen az apukának kell kivenni. Mi a tapasztalat ezzel kapcsolatban?

Ezért az egyetlen hónapért az apukának ugyanazon a bürokráciai tortúrán kell végigmennie sajnos, mint az anyukának a szülés után. De a legnagyobb gond az, hogy általában a cégek nem tudják egy hónapra nélkülözni az apukát a termelésből.

Egy másik probléma, ha valaki például adminisztrátorként szerepel egy cégnél, köteles arra az egy hónapra felfüggesztetni ezt a státuszát a cégbejegyzésnél. Mindez viszont 2000 lejébe kerül. Mégis, ha az apuka nem tudja megoldani az egy hónap szabadságot, a törvény szerint elvesz a 24. hónap gyermeknevelési támogatás összege.

Czerják Izabella véleménye szerint nagyon sokrétű ez a téma, amiről sosem lehet eleget beszélni. A kismamák azonban konkrét segítséget kaphatnak a [Mamo Kismama Klub](#) által szervezett jogi előadásokon, itt ugyanis feltehetik a személyre szabott kérdéseiket is.